

Arta vorbește cu noi o miniserie de dragul artei

un proiect
ASOCIAȚIA
CULTURALĂ
PATRIMONIU
PENTRU
VIITOR

partener didactic.ro
CANCELARIA NAȚIONALĂ
un proiect Intuitext

Episodul 11

Marta - Francesco

Madona Marelui Duce

Autor: Rafael (Urbino 1483 – Roma 1520)

Circa 1506-1507

Tehnica: ulei pe lemn

Dimensiune: 84.4 x 55.9 cm

Localizare: Palazzo Pitti, Florența, Italia

Francesco: Nu știu de ce, dar această imagine mi se pare foarte cunoscută.

Marta: Este o pictură celebră cu Fecioara Maria și Pruncul, probabil există și multe reproduceri. Poate ai mai văzut una dintre ele. Sau ai mai venit vreodată la Palazzo Pitti?

F: Oare acasă la bunica am văzut o reproducere? Dacă da, sigur era mai mică. La Palazzo Pitti nu am mai fost și e prima dată când vin la Florența. Eu sunt Francesco.

M: Eu am mai fost la Florența pentru că este una dintre destinațiile mele preferate. Revin cu plăcere aici. Eu sunt Marta, sunt din Polonia.

F: Eu sunt din Torino. Cât m-am mai plimbat eu prin această sală, am observat că tu ai rămas doar în fața acestui tablou. Cred că îți place mult.

M: Da, îmi place pentru că mi se pare o pictură foarte frumoasă, foarte delicată. Studiam cu atenție cât de mult s-a lucrat la detalii.

F: Cine e autorul?

M: Autorul este pictorul Rafael. El este cunoscut în istoria artei tocmai pentru tablourile cu Fecioara Maria și Pruncul. A pictat numeroase tablouri cu această temă, iar imaginea creată de el a fost apoi adoptată de multe alte generații de artiști.

F: A pictat doar tablouri cu Madona?

M: Nu, are și multe altele. De fapt, cele mai multe lucrări ale lui Rafael se află chiar aici, la Palat.

F: Nu știam acest lucru. Unde a învățat Rafael să picteze așa?

M: Am înțeles că nu a fost atât de talentat încă de la început. A fost ucenicul lui Perugino. În atelierul maestrului a învățat să picteze și a asimilat maniera de lucru. Dar, ajuns la Florența în 1504, i-a întâlnit pe contemporanii lui, Leonardo și Michelangelo, ambii mai maturi decât el și care își desăvârșiseră deja arta. Confruntat cu talentul celor doi, cred că Rafael s-a simțit foarte inspirat și a putut să se ambiționeze și mai mult.

F: Ca și cum ar fi intrat într-un fel de competiție?

M: Poate nu cu cei doi, ci mai mult cu propria persoană.

F: De ce poartă Fecioara mereu roșu și albastru?

M: Sunt mai multe explicații. Eu am două preferate. Ambele de origine creștină, una este catolică, cealaltă ortodoxă. În viziunea catolică, haina roșie a Fecioarei este asociată cu iubirea și dăruirea de mamă, iar albastru este asociat cu statutul regal și cu puritatea. Pe de altă parte, ortodocșii cred că roșu este slava și domnia, iar cea albastru – cerurile. Ei obișnuiesc să coloreze veșmântul de deasupra roșu. Mai există și excepții.

F: Nu sunt diferențe foarte mari între cele două explicații. Totuși culorile merg bine împreună.

M: Într-adevăr, chiar dacă alegerea culorilor ține de tradiție, faptul că sunt nuanțe ale culorilor primare le face să arate bine împreună. Și galbenul este regăsit prin culoarea pielii.

F: De ce se uită în jos și nu direct la noi?

M: Rafael a pictat-o pe Fecioara Maria cu privirea în jos în semn de pioșenie și smerenie.

F: Și ce rezează discursurile auri de deasupra capetelor lor? Abia se ghicesc în imagine.

M: Nu e ușor de reprezentat în pictură ceva atât de delicat. Sunt nimburile lor. În pictură, așa se disting figurile religioase.

F: Dar Pruncul Isus se uită către noi.

M: Da, este o trimitere simbolică la misiunea lui salvatoare pentru oameni. Maria, de asemenea, prin grad de rudenie, a fost descrisă: „binecuvântată ești tu între femei”.

F: Cine a numit-o așa?

M: Verișoara ei Elisabeta, atunci când au mers în vizită.

F: Cum de par atât de reale cele două personaje?

M: Acest lucru se datorează tehnicii lui Rafael. A reliefat foarte bine chipurile celor doi. Sunt umbre pictate astfel încât să avem impresia

de realitate. Iar contururile nu sunt foarte stricte. De asemenea, faldurile mantiei se așează firesc.

F: Și de ce a lăsat fundalul picturii gol?

M: Într-un fel, înțeleg alegerea lui Rafael. După părerea mea, cele două personaje ies mai bine în evidență așa. Ajută și faptul că fundalul este închis la culoare. Astfel, cei doi parcă strălucesc în primul plan.

F: Acum parcă nici eu nu mai simt nevoie să fi existat ceva în spatele lor. Cred că din același motiv sunt așezați în centrul imaginii, nu-i așa?

M: Ai perfectă dreptate.

F: Mă întreb de ce e numită pictura „Madona Marelui Duce”...

M: Dacă te întrebi cine este acest misterios Mare Duce, să știi că este vorba despre Ferdinand al III-lea, conducător în Toscana în perioada 1769-1824. El a achiziționat lucrarea atunci când s-a instalat aici la Palat. Dar nu se mai știe de la cine a cumpărat-o. Se pare că însuși Ducele iubea foarte mult această pictură și nu era de acord să fie expusă public decât atunci când lipsea el de la Palat.

F: Acum înțeleg de ce se numește lucrarea așa. Și ce reprezintă numărul 178 de la baza ramei tabloului?

M: După mine, nu poate fi decât un număr de inventar.

F: Ce este acela număr de inventar?

M: Toate piesele din muzeu sunt inventariate, adică numerotate. Cei care lucrează aici le cunosc și după aceste numere, nu doar după titlu și autor. Așa se păstrează o evidență a lucrărilor. Iar plăcuța cu numărul nu a fost mereu acolo, cred că au adăugat-o atunci când acest loc a devenit muzeu.

F: Tu studiezi arta? Pare că știi foarte multe lucruri din acest domeniu.

M: Nu, doar îmi place foarte mult, este un hobby. Iar aici am venit ca turist.

F: Îți mulțumesc că ai împărtășit aceste informații cu mine. Mă duc să continui în vizita în grădina Palatului.

M: Pe curând, Francesco!

Timp de reflecție

1. Revino la episodul 1 al acestei miniserii. Amintește-ți ce tehnici a folosit Leonardo da Vinci. Crezi că se regăsesc și aici? Compară și datele realizării celor două lucrări.

2. Caută mai multe tablouri cu aceeași temă, Fecioara Maria și Pruncul. După ce le privești cu atenție, decide dacă ai vreun autor preferat. Ține cont și de perioada în care au fost pictate lucrările.

Sursa imaginii: www.uffizi.it

Autor: Sorina Neacșu